

Alþingi
Erindi nr. P 141/911
komudagur 6.12.2012

Til efnahags- og viðskiptanefndar

Í framhaldi af pósti til nefndarinnar 4. des vilja SFF koma á framfæri einni athugasemd til viðbótar varðandi neytendalánafrumvarpið og minnisblað atvinnuvegaráðuneytisins til efnahags- og viðskiptanefndar um umsagnir atriði í minnisblaðinu er snýr að hagsmunum neytenda:

Um er að ræða 26.gr. um hámark árlegrar hlutfallstölukostnaðar.

SFF leggja til við efnahags- og viðskiptanefnd að hámark árlegrar hlutfallstölu kostnaðar verði 75% svo ekki verði röskun á ríkjandi viðskiptaháttum sem sátt ríkir um.

Í minnisblaðinu segir að SFF hafi komið með ábendingar til atvinnuvegaráðuneytisins um að hækka hámark árlegrar hlutfallstölu kostnaðar í 60-65%. Um prentvillu virðist að ræða því SFF lögðu til að hámarkið yrði hækkað í 75% en það er mat samtakanna að markmiðum frumvarpsins verði náð þó að hámarkið verði hækkað í 100%.

SFF meta þak á árlega hlutfallstölu kostnaðar sem skal vera 50% allt of lágt. Lán sem skv. okkar bestu vitneskju eru og hafa verið talin sanngjörn, yrðu ólögleg eins og eftirfarandi dæmi sýna:

Dæmi :

Dæmi	Upphæð láns-samnings	Fjöld gjalddaga	Ársvextir	Lántöku-gjald	Útgáfudagur	Fyrsti gjalddagi	Færslugjald per gjalddaga	Lántöku gjald	Heildar vextir	Heildar lántöku-kostnaður	Árleg hlutfalls-tala kostnaðar
I	60.000	3	11,8	3,25%	11.4.2012	30.4.2012	320	1950	990	3.900	60,34
II	60.000	3	11,8	3,25%	11.4.2012	31.5.2012	320	1950	1610	4.520	39,92
III	20.505	3	0	3,25%	30.9.2011	31.10.2011	320	666	0	1.626	58,21
IV	18.950	5	0	3,25%	8.12.2011	31.12.2012	320	616	0	2.216	62,86
V	14.950	3	11,2	3,25%	16.10.2011	30.11.2011	320	486	357	1.803	74,23
VI	14.950	3	0	3,25%	28.10.2011	31.1.2012	320	486	0	1.446	71,27
VII	60.000	12	11,55	3,25%	1.2.2012	31.3.2012	320	1950	4437	10.227	29,95
VIII	60.000	36	11,55	3,25%	8.2.2012	31.3.2012	320	1950	11453	24.923	26,94
IX	169.760	24	11,8	3,25%	2.5.2012	31.5.2012	320	5517	21464	34.661	21,04

Dæmi I

Hér er Kortalán kr. 60.000 sem tekið er í tæpa 3 mánuði og greitt á 3 afborgunum lánið er kr. 60.000 og heildarlántökukostnaður er kr. 3.900. Árleg hlutfallstala kostnaðar er 60,34, skv. frumvarpinu yrði þetta lán því ólöglegt.

Dæmi II

Allar sömu forsendur og í dæmi I nema lánstími er tæpir 4 mánuðir og heildar lántökukostnaður kr. 4.520. Árleg hlutfallstala kostnaðar hér yrði 39,92

Dæmi VII og VIII sýna svo sömu lánsfjárhæð til mun lengri tíma þ.e. 12 og 36 mánaða sem væru þá í góðu lagi með tilliti til árlegrar hlutfallstölu kostnaðar sem þá væri 29,95 og 26,94. Af dæmum I og II má sjá að lítið þarf til að árleg hlutfallstala kostnaðar hækki og ekki sjálfgefið að meðvitaður neytandi vildi frekar kost II, VII eða VIII sem væru þá löglegir og þá greiða vexti í lengri tíma frekar en kost I þar sem þá væri ólöglegur.

Dæmi III Vaxtalaust lán

Hér er dæmi um vaxtalaust Kortalán kr. 20.505 til 3 mánaða og 3 afborganir, færslugjöld per gjalddaga eru kr. 320 og lántökugjald 3,25% heildar lántökukostnaður því kr. 1.626. Hér er á engan hátt farið óðslega í gjaldtöku og lánin sangjörn og vinsæl af neytendum. En árleg hlutfallstala kostnaðar hér er 58,21 og lánið því ólöglegt skv. frumvarpinu

Dæmi IV Vaxtalaust lán

Hér er annað dæmi um vaxtalaust kortalán svipaðar upphæðir nema hér eru kr. 18.950 lánaðar til 5 mánaða 5 gjalldagar heildar lántökukostnaður kr. 2.216 og árleg hlutfallstala því 62,86

Dæmi V

Hér má sjá dæmi um Kortalán kr. 14.950 til 3,5 mánaða og 3 afborganir heildar lántökukostnaður hér kr. 1.803 og árleg hlutfallstala 74,23

Dæmi VI Vaxtalaust lán

Hér má sjá dæmi um Kortalán kr. 14.950 til 3 mánaða og 3 afborganir heildar lántökukostnaður hér kr. 1.446 og árleg hlutfallstala 71,27

Í dæmunum hér að ofan er hægt að sjá að lánsfjárhæð, lánstími og lánskostnaður hafa áhrif á það hvernig árleg hlutfallstala kostnaðar kemur út. Á meðan kostnaði við lántöku er stillt í hóf eins og hér er þá þykir SFF óeðlilegt að svipta neytanda þeim rétti að velja hvort hann taki lán til skemmri eða lengri tíma en með lagasetningunni með 50% þaki þá gæti það takmarkað tilboð um hefðbundna lánsamninga til skemmri tíma og viðskiptavinurinn aðeins fengið að taka lán til lengri tíma.

Kortalán / raðgreiðslur er lánsform sem tíðkast hefur frá árinu 1989 og hefur því skapað sér sess sem hefðbundið lánsform. Ánægja neytenda með þetta lánsform hefur verið mikil og þótt sjálfagður valkostur í lánaflórunni.

Lokst er bent á að þegar lög um neytendalán tóku gildi 1993 var gerð krafa um að neytendur ættu rétt á að fá upplýsingar um árlega hlutfallstölu kostnaðar. Þessi tala var kynnt sem verkfæri fyrir neytandann til þess að geta borið saman ólíka lánskosti. Á sínum tíma var lögð áhersla á að árleg hlutfallstala kostnaðar væri ekki það sama og vextir og mætti alls ekki líta á þetta verkfæri sem slíkar upplýsingar, heldur eingöngu til þess að gera samanburð á ólíkum lánskostum. Því er mikilvægt að aðilar sem koma að lagasetningu hámark árlegrar hlutfallstölu kostnaðar geri sér grein fyrir því um hverskonar verkfæri árleg hlutfallstala kostnaðarar er og blanda því ekki saman við vexti.

Í samræmi við framangreint leggja SFF að hámark árlegrar hlutfallstölu kostnaðar verði 75% svo ekki verði röskun á ríkjandi viðskiptaháttum sem sátt ríkir um.

Bestu kveðjur, Jóna Björk

Kær kveðja,

Jóna Björk Guðnadóttir hdl.

Samtök fjármálafyrirtækja
Sími 591 0400 · Fax 591 0419
jona@sff.is - www.sff.is